

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA İL ÖZEL İDARESİ

2012 YILI DENETİM RAPORU

ARALIK 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca y¼r¼t¼len d¼zenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

ANKARA İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI	3
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
DENETİM GÖRÜŞÜ	6
VURGULANACAK HUSUSLAR	7

ANKARA İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Ankara İl Özel İdaresi, Anayasanın 127 inci maddesinde kamu tüzel kişiliğini haiz mahalli idare birimi olarak sayılan il özel idarelerinden biri olarak teşkilatlanmıştır.

İl özel idarelerine ilişkin yasal düzeydeki temel düzenleme; 04.03.2005 tarihli ve 25745 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'dur. Kanununun 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında *"il özel idaresi; il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi"* olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanununun 4 üncü maddesinde belirtildiği üzere *"il özel idaresi, ilin kurulmasına dair kanunla kurulur ve ilin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği sona erer."* 5 inci madde hükmüne göre ise il özel idaresinin görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır.

Anılan Kanununun 29 uncu maddesi il valilerini, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olarak belirlemiştir. 9 uncu madde hükmüne göre İl Genel Meclisi, Kurumun karar organı fonksiyonunu üstlenmiştir. Son olarak İl Encümeni, 25 inci maddede yapılan düzenleme ile Kurumun organları arasında gösterilmiştir.

İl Özel idarelerinin görevleri aynı kanunun 6ncı maddesinde ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Ankara İl Özel İdaresinin kurulu bulunduğu Ankara İlinde 25 ilçe, 67 belediye ve 787 köy bulunmaktadır. Kurumun hizmet verdiği nüfus 4.890.939 kişi olup, bu nüfusun % 3,36'sını oluşturan 153.051 kişi köylerde yaşamaktadır. İlin yüzölçümü 24.521 km² dir. Ankara'ya bağlı 25 ilçenin 8'i merkez ilçe statüsündedir. Ankara İl Özel İdaresi bünyesinde toplam 25 İlçe Özel İdare Müdürlüğü bulunmaktadır.

Ankara İl Özel İdaresinin ana hizmet birimleri, genel sekreterlik, mali işler, sağlık, tarım, imar, insan kaynakları daire başkanlıkları ile hukuk müşavirliği altında örgütlenmiştir.

Ankara İl Özel İdaresi'nin ortak olduğu şirket, kooperatif, vakıf ve birlikler şunlardır:

- VAKTAŞ Okul Donatım Basın Yayın ve Tic. A.Ş.
- Sağlık Kaynak Suyu A.Ş.
- Vilayetler Turizm ve Tic. A.Ş.
- Vilayetler Hizmet Birliği
- Mahalli İdareler Mersin Eğitim Birliği
- Mahalli İdareler Bursa Eğitim Birliği

- Çubuk Hayvancılık İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
- Sosyal Güvenlik Kurumu (Emekli Sandığı) Ulus Emek İş Hanı
- Polatlı Organize Sanayi Bölgesi
- Şereflikoçhisar Organize Sanayi Bölgesi
- Polatlı Ticaret Odası Organize Sanayi Bölgesi

Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde; il özel idareleri, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisidir. Bu nedenle bütçe ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller 5018 sayılı Kanun'un 49ncü, 5302 sayılı Kanun'un 48nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Mali Tablolar bu Yönetmelik esaslarına göre hazırlanmaktadır.

Kurumca yapılacak harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler ve bunlardan düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türleri "Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği" nde belirlenmiştir.

Ankara İl Özel İdaresinin mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali İşler Daire Başkanlığı bünyesinde yer alan Muhasebe ve Bütçe Müdürlüklerince gerçekleştirilmekte, muhasebe hizmetleri ise İçişleri Bakanlığının sunduğu "e-içişleri" otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir

2012 yılı mali bilgileri:

Kurumsal performans programına paralel olarak düzenlenen 2012 Mali Yılı Bütçesinde Ankara İl Özel İdaresi olarak; 160.000.000,00 TL gelir öngörülmüş ve bu gelirlerle gerçekleştirilmesi beklenen hizmetler olarak da 165.000.000,00 TL gider planlaması yapılmıştır. İl Genel Meclisinin 25.11.2011 tarih ve 2011/371 sayılı kararı ile "Yol Yapım Giderleri" için 5.000.000 TL borçlanılmasına ve bütçenin 165.000.000 TL tutarında denk bütçe olarak bağlanmasına karar verilmiştir.

2012 yılı Kesin Hesap verilerine göre 575.527.640,56.TL toplam net gelir elde edilmiştir. Bu gelirlerin % 0,30'u (1.738.942,67 TL) vergi gelirlerinden, % 2,11'i (12.183.136,36 TL) teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden, % 71,47'si (411.336.376,31 TL) alınan bağış ve yardımlardan (Bakanlıklar ile diğer kuruluşlardan gelen ödenekler bu grup içerisinde), % 26,10'u (150.269.185,22 TL) diğer gelirler kaleminden (İller Bankası aracılığı ile merkezi idare vergi gelirlerinden alınan pay ve faizler bu grup içerisinde) elde edilmiştir.

Öngörülen bütçe ödeneği 184.647.000,00 TL iken 2011 yılından devreden 209.281.927,79 TL ve merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden aktarılan 411.776.227,13 TL tutarındaki ödenekler ile birlikte 2012 yılı toplam ödeneği 805.705.154,92 TL'na ulaşmıştır.

İl Özel İdaresinin kendi öz gelirleri karşılığı öngördüğü giderler için bütçesinde yer alan ödenekleri, gerçekleşen yılsonu toplam ödeneğinin % 22,91'idir.

Toplam ödenek içerisinde yıl içerisinde merkezi yönetim kapsamındaki idarelerce aktarılan ödenek miktarı da % 51,10 olup 2011 yılında kullanılmayarak 2012 yılına devrettirilmiş olan ödeneklerin toplam ödenek içerisindeki payı da % 25,97 olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı sonu itibariyle 805.705.154,92 TL olan toplam ödenek miktarından 448.363.569,20 TL harcanmış olup, gerçekleşen giderin yılsonu toplam ödeneğine oranı % 55,64 dür.

2012 yılı toplam gideri olan 448.363.569,20 TL'nın, 81.471.393,44TL'lık kısmı (% 18,17) personel giderleri (Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi katkısı dahil) için, 244.674.779,89 TL'lık kısmı (% 54,57) sermaye giderleri için, 94.828.614,52 TL'lık kısmı da (% 21,15) mal ve hizmet alımları için kullanılmıştır.

2012 yılı sonu itibariyle harcanamayarak ertesi yıla devreden ödenek miktarı 350.863.230,72 TL dir ve toplam ödenek içerisindeki oranı % 43,54 dür.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken ve aşağıda yer alan defter, tablo ve belgeler temin edilmiş yine usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak denetimler yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- a) Birleştirilmiş veriler defteri
- b) Geçici ve kesin mizan
- c) Bilanço
- ç) Belgeler
  - 1) Banka Mevcudu Tespit Tutanağı
  - 2) Alınan çekler sayım tutanağı,

3) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

4) Teminat mektupları sayım tutanağı,

5) Taşınır hesabı icmal cetveli,

d) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tablolar

1) Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

2) Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

3) Faaliyet Sonuçları Tablosu

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, yürütülen denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ve mali tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek ile mali yönetim ve iç kontrol sistemini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

MALİ RAPOR VE TABLOLARI ETKİLEYEN DENETİM BULGULARI

Bulgu 1- Ankara İl Özel İdaresi yevmiye ve bilanço kayıtlarının incelenmesi neticesinde maddi ve maddi olmayan duran varlıklar için ayrılan amortismanların ve yeniden değerlendirme işlemlerinin Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullere uygun olmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

Bulgu 2- Mahsup dönemine devreden avans ve kredilerin muhasebe kaydında 903- Kullanılan Ödenekler Hesabı, 904- Ödenekler Hesabı, 906- Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı ve 907- Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabının hiç çalıştırılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

Bulgu 3- 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabının alt kodlarında geçmiş yıllara ilişkin yıl kodlarının kullanılmadığı sadece (N-1 yılı) kullanıldığı, bu hesapta gerçekleşen her bütçe yılına ilişkin sonuçların (N-1 yılı) alt hesap koduna aktarılarak takip edildiği, ayrıca hesabın alacağında cari yıl işlemi olarak 13.052.641,60 TL tutarında bir kaydın da aynı alt hesap kodunda devretme sürekliliğinde olduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

Bulgu 4- Ankara İl Özel İdaresince, başka kurumlar adına, bedeli özel idare bütçesinden karşılanmak üzere alınan taşınırların Ankara İl Özel İdaresinin maddi duran varlıkları arasında kayıtlı olduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

Bulgu 5- Ankara İl Özel İdaresinin 2012 yılı bilançosunda kayıtlı varlıkları arasında Ankara İl Özel İdaresine ait olmayan maddi ya da maddi olmayan duran varlıkların bulunduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

Bulgu 6- Yevmiye kayıtlarının incelenmesinde 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmek suretiyle kullanılan ödeneklerin 830-Bütçe Giderleri Hesabının ekonomik sınıflandırmaya göre 06-Sermaye Giderleri tertibinden ödenmesi gerekirken başka tertiplerden ödendiği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara İl Özel İdaresi 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının (Kızılcahamam Termal Tesisi (bütçe içi işletme) ve Merkez Sosyal Tesisleri hariç) “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı; ödenekler, taşınırlar, amortismanlar, özkaynaklar ve sonuç hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSUSLAR

1- 5302 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi kapsamında yatırımlar için merkezi idare tarafından aktarılan ve tahsis amacı dışında kullanılamayacak 137.535.094,21 TL tutarında ödenek karşılığı kaynağın, 2012 yılında Ankara İl Özel İdaresi tarafından tahsis amacı dışında İl Özel İdaresi bütçesi ödenekleri ile karşılanması gereken faaliyetler için kullanıldığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara kısmen iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılması yönünde tedbirler alınacağı belirtilmektedir.

2- 3213 sayılı Maden Kanununun Devlet Hakkı ve Özel İdare Payı başlıklı 14 üncü maddesine göre ruhsat sahiplerince sözkonusu maddede belirlenen oranlar üzerinden hesaplanacak payın Devlet Hakkı olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yatırılması gerekirken yatırılmadığı, dolayısıyla sözkonusu Devlet Hakkından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne il özel idaresi hesabına aktarılması gereken payların da aktarılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve halihazırda gereğinin yapılması hususunda çalışmaları bulunduğu belirtilmektedir.

3- Memur çalışanlara ödenen Sosyal Denge Sözleşmesi kapsamındaki tazminatlarla ilgili olarak gelir vergisi tahakkuk ettirilmesi ve bu tutarların bordrolar üzerinde gösterilmesi gerekirken, Sosyal Denge Sözleşmesinin ilgili maddesine istinaden net ödemede bulunularak bordrolarda gelir vergisi tahakkuk kaydı yapılmadığı görülmüştür.

Kurum, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152. maddesi gereği memurlara ödenen zam ve tazminatların damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaması gerektiği gerekçesiyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak etmemektedir.